

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Кафедра української літератури

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

**Жанрова своєрідність
романної прози Володимира Лиса**

Здобувача ступеня вищої освіти магістр
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 014.01
Середня освіта/Українська мова і література
денної форми навчання
Сердюкової Катерини Русланівни

Використання чужих ідей,
результатів і текстів мають посилання
на відповідне джерело

Науковий керівник: кандидат філологічних
наук, старший викладач кафедри
української літератури
Крупка Віктор Петрович

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____
(підпис)

(ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

м. Вінниця – 2018 рік

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ I. Теоретичні основи дослідження жанрової специфіки романів Володимира Лиса	7
1.1 Художні особливості роману як жанру.....	7
1.2 Розвиток романної прози в українській літературі	11
1.3 Рецепція романів Володимира Лиса в літературно-критичній думці.....	14
Розділ II. Жанрово-стильова специфіка романної прози Володимира Лиса	29
2.1. Синтез авантюрного й історичного.....	29
2.2. Модифікація жанрових форм у романі «Маска».....	33
2.3. Роман «Століття Якова»: проблема жанру.....	39
2.4. Філософсько-психологічні домінанти роману «Острів Сильвестра».....	46
РОЗДІЛ III. Образні характеристики в аспекті жанрології	51
3.1. Головні персонажі роману «Маска»: проблема соціальної ідентичності.....	51
3.2. Гендерні аспекти образів в романах «Століття Якова» та «Соло для Соломії».....	63
3.3. Екзистенційна природа персонажів в романі «Камінь посеред саду».....	69
Висновки	72
Список використаних джерел	75

ВСТУП

Володимир Лис як сучасний український письменник знаний уже не одним своїм твором («Айстри на зрубі», «Романа», «Продавець долі», «Жінка для стіни», «І прибуде суддя», «Графиня», «Камінь посеред саду», «Острів Сильвестра», «Століття Якова», «Іван та Чорна Пантера»). Прозаїк багатогранний у своїй творчій жанровій і стилістичній манері. Він любить експериментувати і сам запевняє, що завжди намагається бути у творчості різним, адже йому важливо не повторюватися, знаходити нові виміри в літературі і завжди дивуватися, споглядаючи зсередини ту містичну таємничість творчості. В. Лис поліжанровий, він пише повісті та романи, невеликі та об'ємні полотна, при чому йому з легкістю даються як історично-пригодницькі та психологічні романи, так і детективи та фантастичні сюжети. В. Лиса можна назвати політематичним та полісюжетним письменником.

У дослідженні жанрово-стильових модифікацій будь-якого художнього твору слід враховувати багато аспектів. Особливо, коли йдеться про недослідженого письменника. Усі, хто писав про нього високо оцінили творчу майстерність письменника.

Критичне ставлення виявив лише В. Коротич, свої думки він висловив у приватних листах, які з дозволу автора згодом у блозі «Української правди» опублікував політичний експерт К. Матвієнко [75]. Своє несприйняття твору рецензент передає передусім через зневажливе і несправедливе потрактування жанру «Маски»: «это скорее конспект романа, чем роман» [75], «Маска» скорее либретто, чем сценарий» [75], «в романе-конспекте «Маска» [75] тощо. Він дорікає В. Лису недостатнім знанням історії. Думається, що всі звинувачення йдуть від того, що сам же В. Коротич відносить «Маску» до жанру історичного роману, а потім «конкретизує» претензії. «Маска» більше пригодницький роман, як зауважує, скажімо, К. Матвієнко [75], детектив, але аж ніяк не історичний роман, хоча історичне

тло тут представлено зримо й повно, і на його фоні відбуваються події. І. Зінчук [35], О. Клименко [46] високо оцінюють твір.

На нашу думку, повноцінного науково розгляду потребує уся творчість письменника, оскільки кожен із текстів, які виходили з-під пера митця є частиною цілісного художнього світу В. Лиса. Кожен роман або повість – це його маніфест, який він проголошує не пафосними глобальними словами, а зсередини життєвих історій своїх персонажів.

Актуальність теми зумовлюється зростанням інтересу до жанрових особливостей романної прози в українській літературі кінця ХХ – початку ХХІ століття та творчості Володимира Лиса зокрема. Його великі епічні форми досліджені спорадично, тому і потребують комплексного аналізу.

Метою нашої роботи є дослідження жанрової своєрідності романів Володимира Лиса.

Мета передбачає реалізацію таких конкретних **завдань**:

- виявити жанрові риси роману в інтертекстуальному вимірі;
- означити розвиток української романної прози;
- розглянути рецепцію романів Володимира Лиса в літературно-критичній думці;
- проаналізувати жанрові аспекти романів, зокрема жанрову дифузю і жанр-вставку у творах Володимира Лиса;
- проаналізувати особливості характеротворення персонажів та сюжетно-композиційну організацію романів в аспекті жанрології.

Об'єкт дослідження – романи «Маска», «Століття Якова», «Острів Сильвестра», «Камінь посеред саду», «Соло для Соломії» Володимира Лиса.

Предметом дослідження є сукупність жанрово-стильових особливостей, зокрема явище жанрової дифузії, жанру-вставки тощо, у романах В.Лиса.

Наукова новизна дипломної роботи полягає у тому, що на широкому фактичному матеріалі системно досліджується жанрова специфіка й сюжетно-композиційні особливості українського сучасного роману.

Висвітлено концепцію героя як її важливого жанротворчого чинника, сюжет, композицію, характер конфліктів, просторово-часові координати, з'ясовано особливості вираження авторської позиції Володимира Лиса, що дало можливість показати його художню самобутність і новаторство у великих епічних жанрах.

Теоретико-методологічну основу дослідження складають літературно-критичні праці С. Андрусів, Р. Багрія, М. Бахтіна, О. Білецького, Н. Бернадської, А. Гуляка, І. Дзюби, М. Ільницького, Г. Клочека, М. Кодака, Н. Левчик, Д. Лихачова, Я. Поліщука, М. Ткачука та ін.

Методи дослідження. У роботі знайшли застосування: *історико-літературний метод* для виявлення відповідності естетичної концепції романів В.Лиса літературному контексту доби; *структурно-функціональний метод* як основа для аналізу структурних рівнів поезики романів; *типологічний метод* для аналізу жанрових модусів та їх характеристики.

Теоретичне значення дослідження полягає в тому, що його результати можуть бути використані в літературознавчих студіях для повноти й структурної цілісності літературного процесу початку ХХІ століття.

Практичне значення дослідження. Практичне значення результатів зумовлюється актуальністю теми магістерської роботи. Фактичний матеріал, теоретичні положення, висновки дослідження можуть бути використані в процесі підготовки й читання нормативних курсів, спецкурсів, спецсемініарів з історії новітньої української літератури, при написанні курсових, дипломних, магістерських робіт студентами-філологами, а також у практичній роботі вчителя-словесника.

Апробація результатів дослідження. Результати магістерського дослідження обговорено і схвалено на засіданні кафедри української літератури факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха. Основні аспекти магістерської роботи були апробовані на звітній конференції викладачів, аспірантів, магістрантів і студентів факультету філології й

журналістики імені Михайла Стельмаха (Вінниця, 2018), а також на VI Всеукраїнській науковій конференції «Постать Миколи Євшана в контексті розвитку українського модернізму» (Вінниця, 2018).

Публікації. За матеріалами магістерської роботи надруковано 2 статті «Сюжетно-композиційна своєрідність роману «Острів Сильвестра» Володимира Лиса» («Літературознавчі студії», Вінниця, 2018), «Проблема еволюції головного персонажа в романній прозі Володимира Лиса» («Філологічні студії», Вінниця, 2018).

Структура дипломної роботи зумовлена основною метою та завданнями дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної джерел (121 позиція). Обсяг роботи – 86 сторінок, з них 71–основного тексту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрусів С. Мости між часами: Про типологію історичної прози/ Стефанія Андрусів // Українська мова і література в школі. – 1987. – №8. – С. 14-20.
2. Аристотель. Поэтика. Об искусстве поэтики / Аристотель. – Москва: Искусство, 1957. – 134с.
3. Багрій Р. Шлях сера Вальтера Скотта на Україну («Гарас Бульба» М.Гоголя і «Чорна рада» П.Куліша в світлі історичної романістики В.Скотта) / Р.Багрій. – Київ: Всесвіт, 1993. – 296 с.
4. Банах Л. Психодрама як сюжетотворчий композиційний принцип у романах Маро Дука: автореф. дис. канд. філол. н. / Л. Банах. – Київ, 2011. – 20 с.
5. Бахтин М. Вопросы литературы и эстетики / М. Бахтин. – Москва: Художественная литература, 1975. – 502 с.
6. Бахтин М. Формы времени и хронотопа в романе. Очерки по исторической поэтике / М.Бахтин // Бахтин М. Вопросы литературы и эстетики. – Москва: Худ. лит., 1975. – С. 234-407.
7. Белецкий А. В мастерской художника слова / А. Белецкий. – Москва: Высшая школа, 1987. – 160 с.
8. Белинский В. Разделение поэзии на роды и виды // Собрание сочинений: в 3 т./под общ. ред. Ф. М. Головенченко; ред. С.П. Бычкова; подгот. текста и коммент. С. П. Бычкова, А. Н. Дубовикова, С. И. Машинского. Москва: Гос. изд-во худож. лит., 1948. Т. 2: Статьи и рецензии 1841–1845. – С. 5-67.
9. Бернадська Н. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція: Монографія / Н.Бернадська. – Київ: Академвидав, 2004. – 368 с.
10. Білецький О. Українська література ХІХ – початку ХХ століття / О.Білецький // Зібр. праць: У 5 т. – Київ: Наук. думка. – 1965. – Т.2. – 671 с.

11. Білецький О. Міжнародне значення української літератури / О. Білецький // Літературна газета. – 1968, 28 березня. – С. 8.
12. Бодик О. Науково-дослідна робота студентів-філологів. Курсова робота з історії зарубіжної літератури: Навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / О. Бодик. – Краматорськ: Тираж-51, 2005. – 193с.
13. Бовсунівська Т. Теорія літературних жанрів: жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману: підручник.– Київ: ВПЦ «Київ. ун-т», 2009.– 519 с.
14. Боровик М. Україна в роки Другої світової війни: спроба нового концептуального погляду / М.Боровик, І. Патриляк. – Київ – Ніжин: Лисенко М. М., 2010. – 591 с.
15. Бурсов Б. Лев Толстой и русский роман/АН СССР, Ин-т рус.лит. (Пушкин.дом) / Б.Бурсов. – Москва: Изд-во АН СССР, 1963. – 152 с.
16. Буття Якова на тлі століття української історії: Письменники, критики, читачі про роман Володимира Лиса «Століття Якова» // Літературна Україна. – 2013. – № 4. – 24 січня. – С. 12.
17. Василюк В. Морально-етичний ідеал і трансформація автобіографічного матеріалу у творчості молодих вчених / В. Василюк. – Вип. 6. – Київ, 2004. – С. 136-140.
18. Веселовский А. История или теория романа//Избранные статьи/под общ. ред. М. П. Алексеева, В. А. Десницкого, В. М. Жирмунского, А. А. Смирнова; вст. ст. В. М. Жирмунского; коммент. М. П. Алексеева.– Ленинград: Худож. лит., 1939.– С. 3-27.
19. Власенко В. Український дожовтневий роман (Проблематика. Образна система. Поетика).– Київ: Дніпро, 1983. – 148 с.
20. Вулис А. В мире приключений. Поэтика жанра / А. Вулис. – Москва: 1986. – 383 с.
21. Галич О. Теорія літератури: Підручник / За ред. О. Галича.– Київ: Либідь, 2001. – 488 с.

22. Гегель Г. Система наук/пер. Г. Шпета / Г.Гегель.– Санкт-Петербург: Наука, 1999.– Ч. 1: Феноменология духа.– 441 с.
23. Годованець М. Байки / М. Годованець; упоряд. А. Годованець; вступ. ст. В. Т. Косяченко. – Київ: Дніпро, 1983. – 199 с.
24. Голубева З. С. Український радянський роман 20-х років.– Харків: Вид-во Харк. ун-ту, 1967.– 214 с.
25. Горбач Н. Моральна імперативність епіграфів у романі В. Лиса «Століття Якова» / Н.Горбач. –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bdpu.org/scientific_published/articles/gorbach.doc
26. Грушевський М. Історія української літератури / М.Грушевський.– Нью-Йорк, 1960.– Т. 5. – 256 с.
27. Гуляк А. Становлення українського історичного роману / Анатолій Гуляк. – Київ: Міжнар. фін. агенція, 1997. – 293 с.
28. Дзюба І. Несходимі стежки минувшини. Пригодницькі мотиви в історичній прозі / І.Дзюба // Київ. – 1986. – №10. – С. 86-95.
29. Дубина М. На землі Волинській / М. Дубина // Шевченко і Західна Україна. – Київ, 1969. – С. 9-36.
30. Энциклопедический словарь/под ред. И. Е. Андреевского, Ф. Ф. Петрушевского.– Санкт-Петербург: Тип. Акцион. об-ва «Издат. дело, бывшее Брокгауз-Ефрон», 1899. Т. XXVII. С. 68-71.
31. Есперсен О. Экономия речи / О.Есперсон // Философия грамматики.– Москва, 1958.– 452 с.
32. Забужко О. Направду добра книжка / О.Забужко // Лис В. Століття Якова / Передм. О. Забужко. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2010. – С. 5-6.
33. Зарицький О. Біографія та історія (чеський біографічний роман 70–х років) / О.Зарицький. – Київ: Наукова думка, 1989. – 104 с.
34. Затонский Д. Искусство романа и XX век.– Москва: Худож. лит., 1973.– 532 с.

35. Зінчук І. Володимир Лис. Маска: роман / І.Зінчук. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2013. – 318 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vsiKnygy.net.ua/schcho_pochytaty/31528.
36. Зобов Р., Мостепаненко А. О типологии пространственно-временных отношений в сфере искусства//Ритм, пространство и время в литературе и искусстве/ред. кол.: Б. Ф. Егоров (отв. ред.), Б. С. Мейлах, М. А. Сапаров; АН СССР, Науч. совет по ист. миров. культ., комис. компл. изуч. худ. творч.– Ленинград: Наука, 1974. – С. 11-26.
37. Ільницький М. Замкнене вмагії слова: (Про М.Ореста) / Микола Ільницький // Дзвін. –1994.– №4. –С.21-22.
38. Ільницький М. Людина в історії: (Сучасний історичний роман) / М.Ільницький. – Київ : Дніпро, 1989. – 356 с.
39. Ільюшин І. Польське підпілля на території Західної України в роки Другої світової війни / Ігор Ільюшин // Незалежний культурологічний часопис / [гол. ред. Т. Вознюк]. – 2003. – №28. – С. 152-171.
40. Карпенко Ю. Літературна ономастика: [зб. статей] / Юрій Олександрович Карпенко. – Одеса: Астропринт, 2008. – 328 с.
41. Карпець Я. Буття мови у «Лексиконі таємних знань» Тараса Прохаська (спроба наукового аналізу) [Електронний ресурс]/ Я. Карпець. – Режим доступу: <http://ylevchuk.blogspot.com/2011/01/2004-200-c.htm>.
42. Кацюк О. Культура як соціальна пам'ять / Ольга Кацюк // Політологічний вісник: зб. наук. пр. – Київ : ІНТАС, 2008. – Вип. 38. – С. 232–244.
43. Керимов Т. Поэтика времени / Т.Керимов.– Санкт-Петербург: Академ. проект, 2005. – 191 с.– («Философские технологии»).
44. Кеттл А. Введение в историю английского романа/пер. с англ. В. Воронина, М. и В. Тарховых; предисл. В. Ивашевой / А.Кеттл.– Москва: Прогресс, 1966. – 445 с.
45. Кожин В. Происхождение романа: теоретико-исторический очерк / В.Кожин. – Москва: Сов. писатель, 1963. – 440 с.

46. Клименко О. Дві рецензії на бестселер Володимира Лиса / О. Клименко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://Liakcent.com/2010/10/29/dvirecenziji-na-bestseller-volodymyra-lysa>.
47. Клименко О. Прихована фортеця / О.Клименко.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zolotarektoral.te.ua/tag/volodymyr-lysoleksandr-klymenko-pryhovana-fortetsya/>
48. Клименко О. Кілька слів про «Століття Якова» Володимира Лиса / О.Клименко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2010/10/29/dvirecenziji-na-bestseller-volodymyra-lysa/>.
49. Клочек Г. Художній світ як категоріальне поняття / Г. Клочек // Слово і Час. – 2007. – № 9. – С. 3-14.
50. Ковалевська Є. Володимир Лис: жіночі образи мені цікавіші / Є. Ковалевська // Українська правда. – 2013. – 1 груд. – [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://life.pravda.com.ua/book/2013/12/1/143848/>
51. Кодак М. Поетика як система: Літературно–критичні нариси / М. Кодак. – Київ: Дніпро, 1988. – 159 с.
52. Корженко С. Володимир Лис відмовився екранізувати «Століття Якова» / С. Корженко // Газета по-українськи. – 2013. – Листопад. – [Електронний ресурс]. –Режим доступу: [http:// gazeta.ua](http://gazeta.ua).
53. Коряк В. Нарис історії української літератури / В.Коряк.– Мюнхен, 1994.– 348 с.
54. Кривопишина А. Поетика жанру сучасного історичного роману (на матеріалі романів Василя Шкляра «Чорний ворон» та Володимира Лиса «Століття Якова») / А. Кривопишина // SPHERES OF CULTURE. – Люблін, 2013. – С. 96-103.
55. Левченко М. Шляхи українського роману // Радянське літературознавство. – 1963. – № 3. – С. 30-52.
56. Левчик Н. Повернення з небуття (романи «Молодость Мазепы» і «Руина» в контексті світоглядно-естетичних концепцій історичної прози

М.Старицького) / Н.Левчик // Старицький Михайло. Молодсть Мазепи. Руїна. – Київ: Укр. центр духовної культури, 1997. – С. 3-12.

57. Лис В. Маска: роман / Володимир Лис; 2-ге вид. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. – 320 с.

58. Лис В. Іван і Чорна Пантера / Володимир Савович Лис. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2012. – 320 с.

59. Лис В. Із сонцем за плечима. Поліська мудрість Пелагеї / Володимир Лис; худож. А. Печенізький, Г. Печенізька, Ю. Печенізька. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2014. – 240 с.

60. Лис В. Острів Сильвестра: роман / Володимир Лис; передм. Т. Прохаська. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2008. – 219 с.

61. Лис В. Століття Якова / передм. О. Забужко; внутр. оформл. Т. Коровіної. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2011. – 240 с.

62. Лис В. Свобода. Нація. Життя і смерть. Покоління. Цикл есе / Володимир Лис // Волинь. – 1996. – 3 лют., 23 берез., 18 трав., 22 черв.

63. Лис В. Соло для Соломії: роман / Володимир Лис; передм. Т. Прохаська. – Харків: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2013. – 368 с.

64. Лис В. Століття Якова / В. С. Лис; передм. О. Забужко. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2014. – 240 с.

65. Лис В. Камінь посеред саду: [роман] / В. Лис. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2015. – 250 с.

66. Лис В. Із сонцем за плечима: Поліська мудрість Пелагеї / В. Лис. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2014. – 240 с.

67. Лис В. Щоденники Ієрихар; Ваза: роман, повість / В. Лис. – Тернопіль: Богдан, [2013]. – 160 с.

68. Лихачев Д. Поэтика художественного времени. Поэтика художественного пространства / Д. С. Лихачев // Поэтика древнерусской литературы. – Ленинград: Худож. лит., 1971. – С. 231-405.
69. Літературні вітражі Володимира Лиса: інтелект-реліз / авт.-укладач М. Г. Максименко. – Полтава, 2014 . – 16 с.
70. Літературознавча енциклопедія/Автор-укладач Юрій Ковалів.– Т. 2. – Київ: Академія, 2007. – С. 346.
71. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Гром'яка Р., Коваліва Ю., Теремка В. – Київ: Академія, 1997. – 752 с.
72. Літературознавчий словник–довідник / Р. Гром`як, Ю. Ковалів та ін. – Київ: Академія, 1997. – 752 с.
73. Лотман Ю. Структура художественного текста / Ю.М. Лотман // Об искусстве. – Санкт-Петербург: Искусство-СПБ, 1998. – С. 14-285.
74. Матвеева Т. Український роман другої половини ХІХ століття модель світу, жанрові трансформації: Монографія / Тетяна Матвеева. – Харків: Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 420 с.
75. Матвієнко К. Віталій Коротич про роман Володимира Лиса «Маска» / К. Матвієнко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://blogs.pravda.com.ua/authors/matvienko/52878de671e3b/view_print/
76. Махновець Л. Сатира і гумор української прози 16-18 ст. / Л. Махновець. – Київ: Наукова думка, 1964. – 479 с.
77. Мовні ігри й повернення історії: парадокси українського постмодернізму // Магістеріум. Літературознавчі студії. – 2012.– Вип. 48. – С.37-41.
78. Мухин В. Поэтика времени в романе-эпопее Л. Н. Толстого «Война и мир» / В.Мухин // Ритм, пространство и время в художественном произведении: тематический сборник трудов профессорско-преподавательского состава высших учебных заведений Министерства просвещения Казахской ССР/В. В. Мухин; Х. А. Адибаев (отв. ред.),

Р.И. Усвятцова (зам. ред.), З. Н. Пальгова (отв. секр.) и др. – Алма-Ата: Казах. пед. ин-т им. Абая, 1984, С. 58–67.

79. Неврлий М. Слов'янський контекст шістдесятників / М.Неврлий // Сучасність. – 2000. – №1. – С.101-110.

80. Ніколаєнко І. Риси західнополіського діалекту в романі Володимира Лиса «Століття Якова» / І. Ніколаєнко // Лінгвістика. – 2012. – № 1, ч. 1. – С. 149-156.

81. Новиков В. Художественная правда и диалектика творчества / В. Новиков. – Москва: Советский писатель, 1971. – 390 с.

82. Ода до радості: [зб. оповідань]. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2014. – 272 с.

83. Оскоцкий В. Роман и история: Традиции и новаторство советского исторического романа / В.Оскоцкий. – Москва: Худ. литература, 1980. – 384 с.

84. Пауткин А. Советский исторический роман: (В русской литературе) / А. Пауткин. – Москва: Знание, 1970. – 110 с.

85. Підсуха О. Провісник / О. Підсуха // Довженко О. Україна в огні: Кіноповість, щоденник. – Київ : Радянський письменник, 1990. – С. 6–14.

86. Позднякова-Кирбят'єва Е. Соціальна історична пам'ять : сутність та значення / Е. Г. Позднякова-Кирбят'єва // Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Сер.: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – 2013. – № 4. – С. 143-151. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_2013_4_18

87. Покальчук В. «Волинізми» у творах Лесі Українки. 36 статей про Лесю Українку / В. Покальчук. – Луцьк: Волинський облвидав, 1957. – 90 с.

88. Поліщук В. Художня проза Михайла Старицького / В. Поліщук. – Черкаси: Брама, 2003. – 376 с.

89. Поліщук Я. Герой без героїзму / Я. Поліщук // Дніпро. – 2011. – № 5/6. – С.176-181.

90. Поліщук Я. Ревізії пам'яті: літературна критика / Я. Поліщук.– Луцьк: ПВД «Твердиня», 2011. – 216 с.
91. Поліщук Я. Реінтерпретація пам'яті в сучасному українському романі / Я. Поліщук // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна» (28). – С. 183-204.
92. Поліщук Я. Століття причетності / Я. Поліщук. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2011/05/06/stolittja-prychetnosti/>
93. Поспелов Г. Проблемы исторического развития литературы / Г.Поспелов.– Москва: Просвещение, 1972. – 271 с.
94. Почапська-Красуцька О. Концепт зради у романах Я. Бакалець та Я. Яріша «Із сьомого дна» і В. Лиса «Століття Якова»/ О. Почапська-Красуцька, О.М.Красуцький // Вісник Кам'янець-Подільського нац. ун-та ім.І. Огієнка. Філологічні науки. – 2011. – Вип. 3. – С. 135–143. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://fizkultura.kpnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/7/2014/03/Visn_Filolog_3.pdf#page=135.
95. Проценко В. Особливості хронотопу в романі В. Лиса «Століття Якова» / В. Проценко // Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених «Молода наука–2013»: у 5 т. / Запорізький національний університет. – Запоріжжя: ЗНУ, 2013. – Т. 4. – С. 273-276.
96. Роксоляна С. З цього можна зробити, напевно, добрий сценарій, або Деякі міркування про тріумфальний роман Володимира Лиса / С. Роксоляна. –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2010/10/29/dvi-recenziji-na-bestseler-volodymyra-lysa>.
97. Романенко О. Архетип села у високій та масовій літературі (на матеріалі творів Г. Пагутяк, В. Медвідя, Люко Дашвар) / О. Романенко // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика. – 2011. – № 22. – С.15-19.
98. Русанівській В. Естетика художнього слова / В.Русанівській //Культура слова.– 1976. – Вип. 11. – С. 5-17.

99. Самчук У. Волинь: Роман у трьох частинах. Том перший / Улас Самчук. – Київ: Дніпро, 1993. – 574 с; Том другий / Післямова С. Пінчука. – Київ: Дніпро, 1993. – 334 с.
100. Самчук У. Юність Василя Шеремети: Роман / Улас Самчук. – Мюнхен: Прометей, 1946. – 156 с.
101. Світло українського романтизму: Інтерв'ю з доктором філологічних наук, професором Т.В. Бовсунівською // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2002. – №2. – С. 8-9.
102. Сенік Л. Роман опору. Український роман 20-х років: проблема національної ідентичності/Ін-т українозн. ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т літературознавств Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка / Л.Сенік.– Львів: Academic Express, 2002.– 239 с.
103. Сиротюк М. Український радянський історичний роман: Проблема історичної та художньої правди / М.Сиротюк. – Київ : АН УРСР, 1962. – 396 с.
104. Скорина Л. Загадки Володимира Лиса / Л. Скорина // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія: збірник наукових праць. – Черкаси, 2011, – Вип. 10. – С. 94-105.
105. Словарь української мови: в 4 т. / упор. Б. Грінченко. – Репринтне видання. – Київ: Лексикон, 1996.
106. Словник української мови: в 11 т. / [ред. колег. І. К. Білодід (голова) та ін.]. – Київ: Наукова думка, 1970 – 1980. – Т. 1: А – В [ред. П. Й. Горещкий, А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, Н. І. Швидка]. – Київ: Наукова думка, 1970. – 799 с.
107. Спанатій Л. Діалектизми та їх місце в мовному і метамовному дискурсі (на матеріалі роману «Століття Якова» В. Лиса) / Л. С. Спанатій // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер.: Філологія. Мовознавство. – 2013. – Т. 219, Вип. 207. – С. 109-112.
108. Спогади про Лесю Українку. – Київ: Дніпро, 1971. – 483 с.

109. Стадницька Т. Відчуження як теоретично–літературна категорія / Т. Стадницька. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.library.ukma.Kiev.ua.
110. Стилiстичнi засоби мовної економiї у постмодернiстському тексті // Дослідження з лексикології і граматики української мови.– 2012. – Вип. 12. – С. 133-141.
111. Тимофеев Л. Основы теории литературы / Л. Тимофеев. – Москва: Просвещение, 1976. – 548 с.
112. Тищенко В. Народ про свого героя. Образ Олекси Довбуша в народній творчості / В. Тищенко. – Ужгород: Карпати, 1969. – 218с.
113. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства / А.Ткаченко. – Київ: Правда Ярославичів, 1998. – 448 с.
114. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів / А. Ткаченко. – Київ: ВПЦ «Київський університет», 2003. – 448 с.
115. Ткачук М. Жанрова структура прози Івана Франка. (Бориславський цикл та романи з життя інтелігенції) / М.Ткачук. – Тернопіль: Джура, 1997. – 122 с.
116. Фёдоров Ф. Романтический художественный мир: пространство и время/науч. ред. д-р филол. наук проф. Е. А. Маймин.– Рига: Зинатне, 1988. 454, [2] с.
117. Франко І. Варлаам і Йоасаф. Старохристиянський духовний роман і його літературна історія / І.Франко // Зібрання творів: у 50 т./ред. кол.: Є. П. Кирилюк (гол.) та ін.; ред. тому: І. І. Дорошенко, Н.Л.Калениченко; упорядкув. та комент. І. О. Денисюка, С. С. Дідич, Л.О. Гаєвської та ін.– Київ: Наук. думка, 1981. Т. 30: Літературно-критичні праці (1895—1897). – С. 314-541.
118. Хом'як Т. Жінка на вістрі історії (за романом Володимира Лиса «Соло для Соломії») / Т. Хом'як // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. – 2014. – № 1. – С. 110-117.

119. Цейтлин А. К социологии литературного жанра / А. Цейтлин / Г.К. Честертон; пер. с англ.; послесл. С. Аверинцева. – Москва: Прогресс, 1984. – 384 с.

120. Шкловский В. Повести о прозе. Размышления и разборы: в 2 т./ В. Б. Шкловский. – Москва: Худож. лит., 1966. – 1. – 335 с.

121. Якименко М. Небо має вислухати всіх... / М. Якименко // Голос України. – 2013. – 29 січ. – С. 14.